

Kvinderegensens blå bog

Bente Rosenbeck

Kvinderegensens tilblivelse

Eli Møller var den vigtigste person i forbindelse med Kvinderegensens oprettelse. Da der på et tidspunkt var planer om et nyt kollegium, nemlig Studentergården (indviet i 1923) kontaktede Eli Møller professor Thorkild Røvsing, som var hendes tidligere chef, for at foreslå, at kollegiet blev åbent for kvinder. Han foreslog, at hun skulle arbejde for at få oprettet et kvindekollegium, og den ide tog hun til sig.

Der var i 1932 506 kvinder indskrevet på Københavns Universitet, hvor der dengang gik 5363 studerende. Nogle af dem manglede bolig. Hagemanns kollegium var på det tidspunkt det eneste kollegium, som var åbent for kvinder. Mag. art. Aslaug Møller, som var formand for Foreningen ”Kvindelige Akademikere”, tog initiativ til at oprette ”Det lille Akademikerhjem” i Ny Vestergade med plads til 10 kvinder. Eli Møller indgik i et samarbejde med Kvindelige Akademikeres bestyrelse og dets formand. De udgjorde byggeudvalget sammen med universitetssekretær Povel Fønss. I komiteen for opførelse af Kvinderegensen sad også ørespecialisten dr. med. Dida Dederding, landsretssagfører Ingeborg Hansen, rektor Maria Nielsen fra Rysensteen Gymnasium og cand.polyt. Margrethe Sørensen.

To mænd skal yderligere nævnes: Eli Møllers mand: dr.med. Alfred Helsted, som støttede hende og projektet og Helge Bojsen Møller, der var hendes bror og som var arkitekt for kollegiet. Til gengæld ønskede man, at en kvindelig arkitekt skulle tage sig af indretningen. Det blev Rigmor Andersen. Olivia Holm Møller udformede i 1932 relieffet *De kloge Jomfruer* over hoveddøren og kom i 1935 til at stå for dekoration af festsalen.

I 1929 gik byggeriet af Kvinderegensen rigtigt i gang, og i 1932 stod kollegiet færdig. I 1932 flyttede 56 kvinder ind, herunder Eli Fischer-Jørgensen, som i 1950 blev medlem af bestyrelsen.

Eli Møller var den selvskrevne formand for eforatet, hvor også Aslaug Møller blev medlem, og hun fortsatte indtil 1957. Da eforatet fik tilknyttet tre universitetslærere kom bl.a. lektor, dr.phil. Valfrid

Palmgren Munch-Petersen ind i det. Under Eli Møllers sygdom i 1934-1935 fungerede hun som formand, men da denne igen blev ramt af en alvorlig sygdom i 1938, blev Valfrid Palmgren Munch-Petersen valgt som formand for eforatet. Det var hun indtil 1957. Allerede i 1932 blev Elisabeth Hude ansat som viceefor, hvilket hun var indtil sin død i 1976. Fru Hude og Valfrid, som de blev kaldt, startede begge i 1932, og de kom begge til at præge kollegiet i de følgende mange år. Kvinderegensens historie skal her fortælles gennem små biografier om de relevante personer; relevante links og henvisninger gør det muligt for læseren selv at søge videre.

Der findes en del materiale om Kvinderegensen, herunder to festskrifter. Dele af arkivet befinder sig på Rigsarkivet, mens andet materiale stadig findes på Kvinderegensen.

Kvinderegensens arkiv 1938-1983: Diverse sager 380140-380141. RA (Rigsarkivet).

"Kvinderegensens tilblivelse" i *Aar bog for Københavns Universitet for 1931-32*. [Visning af: VIII. Det akademiske Legat- og Stipendievæsen \(tidsskrift.dk\)](#) Kvinderegensens oprettelse 1930 32.pdf.

Kvinderegensen 1932-1957. Dansk Videnskabs Forlag A/S. København 1957 .

Kvinderegensianer samfundet. Supplement til jubilæumsskriftet 1957. Maj 1962.

Elisabeth Hude: Hvordan Kvinderegensen blev til. I: *Kvinderegensen 1932-1957*. København: Dansk Videnskabs Forlag A/S 1957 (QR's hjemmeside).

Inge Lise Pedersen: Omkring Kvinderegensens grundlæggelse. I: Marianne Alenius, Nanna Damsholt og Bente Rosenbeck (red.): *Clios døtre gennem hundrede år. I anledning af historikeren Anna Hudes disputats*. København: Museum Tusulanums Forlag, 1994..

Inge Lise Pedersen og Birgitte Regenber: *Kvinderegensen gennem 60 år.1932-1992*. Kvinderegensen 1992.

Marianne Alenius: Glimt fra Foreningen Kvindelige Akademikeres historie. I: Marianne Alenius, Nanna Damsholt og Bente Rosenbeck (red.): *Clios døtre gennem hundrede år. I anledning af historikeren Anna Hudes disputats*. København: Museum Tusulanums Forlag, 1994.

I anledning af 75 års jubilæet i 2007 blev der produceret en dokumentarfilm *Set fra Kvinderegensen* af Palle Demand og Morten T. Steinbach. Eli Fischer Jørgen medvirker foruden Nils Malmros, hvis mor Eli Cold var Elis bedste kollegieveninde Ifølge Nils Malmros var morens tre år på Kvinderegensen de lykkeligst år i hendes liv (QRs hjemmeside).

Eli Møller (1863–1941), speciallæge

EM var datter af Jutta Bojsen-Møller, Dansk Kvindesamfunds formand gennem mange år. Faren var præst. Eli var den tredje i rækken af otte børn. Familien finansierede de seks brøders uddannelse, mens hun måtte finansiere sit eget studie. Hun mødte også modstand fra faderen. Da EM begyndte at studere, var der kun 3 kvinder, der var blevet medicinske kandidater, og der var 6 kvindelige studerende. Hun blev færdig som læge i 1895.

Derefter besluttede hun at specialisere sig i kirurgi og kvindesygdomme og fik forskellige uddannelsesstillinger i udlandet. Det lykkedes for EM, hvad der ikke var lykkedes for Nielsine Nielsen, den første kvindelige læge, nemlig at skrive doktordisputats i 1906 (igangsættelse af fødsler ved for snævert bækken). Disputatsen er skildret i *Kvinden og samfundet* nr. 5, 1906: ”Dr. med. Eli Møller”.

EM blev aldrig universitetsansat, men underviste i perioder i anatomi ved Statens Lærerhøjskole. I 1910 oprettede hun en privatklinik for fødsler og kvindesygdomme.

I en alder af næsten 50 år giftede hun sig med den seks år yngre gynækologkollega Alfred Helsted. I 1922 skrev de sammen om sygdomme i kønsorganerne i en medicinsk lærebog.

Fra 1921 stod hun for seksualoplysning i Dansk Kvindesamfunds regi. Desuden underviste hun i en årrække de kvindelige studerende ved Københavns Universitet i seksuel hygiejne. EM var ikke kønspolitisk radikal, men mente, at man skulle forstå den tid, man levede i. Hun var dog kritisk over for udlevering af prævention til ugifte.

Da EM i sin studietid havde savnet en bolig for kvindelige studerende, påtog hun sig opgaven med at få oprettet et kollegium for kvinder. Der var i starten ikke den store begejstring i universitetskredse, men hun startede alligevel en landsindsamling i 1929. Kollegiet, som blev indviet 10. maj 1932, havde dronning Alexandrine som protektrice.

EM blev formand for Kvinderegensens første eforat. Da hun fyldte 70 år i 1933 hyldede kvinderegensianerne hende med et fakkeltog. Kort efter fik hun en hjerneblødning og var syg en tid. Hun kom tilbage, men i 1938 fik hun en ny hjerneblødning, som bandt hende til sygesengen.

Inge Lise Pedersen har skrevet en portrætskitse af EM og skriver, at uden hende, var byggeriet ikke blevet til noget, men hun var næppe nem at samarbejde med. Det virker ikke, som om hun var afholdt i universitetskredse. Hendes indsats blev ikke værdsat efter fortjeneste. Ved indvielsen overdrog hun Kvinderegensen til Københavns Universitet, og rektor takkede men uden at nævne hende ved navn.

EMs ledelsesstil var mandlig, skriver Inge Lise Pedersen, og nogle pønsede på at få hende ud af eforatet. Det var især mændene, som havde det svært med hendes ledelsesstil, mens kvinderne havde lettere ved at omgås hende. Både Fru Hude og Valfrid var loyal i deres omtale af hende uden at skjule problemerne i deres samarbejde. Inger Harberg (f. Simonsen) fortæller i jubilæumsskriftet fra 1952, at Eli Møller på indvielsesdagen om aftenen med en vis bitterhed i stemmen talte om sin studietid og om sin kamp for at blive accepteret af sine medstuderende.

Eli Møller og hendes mand Alfred Helsted oprettede et legat, og Kvinderegensen får hvert år midler herfra.
<https://kahlke.dk/fonde/overlaege-dr-med-alfred-helsted-og-hustru-dr-med-eli-moellers-fond/>

I 2018 sørgede alumnerne for, at broen over Stadsgraven (den nyeste er fra 1970) fik navnet Eli Møllers Bro
[\(http://www.hovedstadshistorie.dk/amagerbro/eli-moellers-bro/;](http://www.hovedstadshistorie.dk/amagerbro/eli-moellers-bro/) [https://qr.dk/?p=860\)](https://qr.dk/?p=860)

Dansk biografisk leksikon: [Eli Møller \(lex.dk\)](http://lex.dk)

Christian Graugaard: Eli Møller. [Dansk Kvindebiografisk Leksikon - Eli Møller - Dansk Kvindebiografisk Leksikon \(kvinfo.dk\)](http://kvinfo.dk)

Kirstine Borum (red.): *I Nielsines fodspor*. Munksgaard, 1984.

Bente Rosenbeck: *Har videnskaben køn? Kvinder i forskning*. Museum Tusulanum, 2014.

Eli Fischer-Jørgensen: Vore Formødre. I: Inge Lise Pedersen og Birgitte Regenberg: *Kvinderegensen gennem 60 år. 1932-1992*. Kvinderegensen, 1992.

Mal.: Peter Mørk Mønsted 1915, Mary E. Havning 1934.

Aslaug Møller (1876-1964), oversætter, forfatter

AM blev student i 1897 og magister i engelsk sprog og litteratur 1903. AM gjorde en indsats for at indføre engelsk litteratur på det danske bogmarked. Hun var fra ungdommen meget fascineret af kvindeliv i dronning Victorias England og skrev i mange år til skrivebordsskuffen. AMs første bog

kom i 1938, da hun var 62 år. Det blev i alt til fem bøger, udgivet under hendes pigenavn: Mikkelsen, om bl.a. Victoria, Florence Nightingale og søstrene Brontë.

I 1926 blev AM formand for Kvindelig Akademikere, stiftet i 1922 som en gren af den internationale organisation Federation of University Women.

AM var førstegenerationsakademiker og så det som sin opgave at være med til at forbedre vilkårene for de kvindelige studerende. Hun blev opmærksom på de kvindelige studerendes vanskelige boligforhold. I 1929 fik hun støtte fra Københavns Universitet til at åbne en lejlighed med plads til 12 unge kvinder. Med foreningens fulde opbakning fik hun et samarbejde med Eli Møller for at få skabt en kvinderegens. AM var drivkraften bag den landsdækkende indsamling og var aktiv i byggeudvalget. Hendes biograf Adda Hilden skriver, at hun i modsætning til eforatets formand var elskværdig og besad diplomatisk snilde.

[Aslaug Møller | lex.dk – Dansk Biografisk Leksikon](#)

Adda Hilden: Aslaug Møller. [Dansk Kvindebiografisk Leksikon - Aslaug Møller - Dansk Kvindebiografisk Leksikon \(kvinfo.dk\)](#)

Kvindelige Akademikeres arkiv i Kvindehistorisk Samling, RA (Rigsarkivet).

Helge Bojsen-Møller (1874-1946), arkitekt

HBM var bror til Eli Møller og dermed søn af kvindesagsforkæmperen Jutta Bojsen-Møller.

HBM drev en selvstændig tegnestue fra 1904. Han var lærer ved Kunstakademiets Arkitektskole 1910-1918 og er kendt for en række offentlige bygninger både i Danmark og på Grønland.

<https://www.kulturarv.dk/kid/VisWeilbach.do?kunstnerId=8561&wsektion=alle>

Rigmor Andersen (1903-95), møbelarkitekt

RA tog en grunduddannelse på Arkitektskolen og søgte derefter ind på Kaare Klints nyoprettede skole for møbel- og rumkunst. Hun arbejdede i 1927-29 for forfatteren og arkitekten Poul Henningsen med udformning af lamper. 1929-39 arbejdede RA på Klints tegnestue og blev en af hans mest betroede medarbejdere. I næsten 30 år fra 1944 til 1973 underviste RA på Kunstakademiets skole for møbel- og rumkunst.

Møbleringen af Kvinderegensen blev hendes første selvstændige opgave. Helge Bojsen-Møller skal have været betænkelig ved at lade en ”ung Dame” overtage opgaven. RA skabte en række enkle møbler og udarbejdede en gennemarbejdet møbleringsplan for de enkelte rum: festsal, bibliotek og 56 elevværelser. Fællesrummenes møbler var mahogni med skindbetræk, elevrummenes bøg. Gerda Hennings vævestue leverede betrækkene. Værelserne var forsynet med seng, skrivebord, reol og to stole. Flere af hendes stole fra Kvinderegensen befinder sig på museum, henholdsvis Trapholt og Designmuseet. På Det kongelige Bibliotek (kb.dk) findes fotografier af hendes møbler: talerstol, arkivskab,tebord, stol, armstol,chatol,dækketøjsskab,ottoman mv.

I 1999 blev en af RA's stole indlemmet i Designmuseet. ”Den danske stol” pdf.

En af RA's stole blev indlemmet i samlingen på Trapholt ifm. udstillingen ”Kvinder i dansk møbeldesign” 2015-2016.
[Kvinder i dansk møbeldesign » Trapholt](#)

Søren Saas: Rigmor Andersen. [Dansk Kvindebiografisk Leksikon - Rigmor Andersen \(kvinfo.dk\)](#)

[Dansk Kvindebiografisk Leksikon - Gerda Henning \(kvinfo.dk\)](#)

Olivia Holm-Møller (1875-1970), maler og billedhugger

Som 17-årig kom OHM på højskole og blev selv højskolelærer. I 1900 tog hun til København og forberedte sig på Emilie Mundts og Marie Luplaus tegnestue. Året efter blev hun elev på Kunstakademiet. I 1910 forlod hun akademiet uden at have taget afgang. Hun foretog mange rejser til udlandet. Hendes arbejder havde ofte en religiøs inspiration.

I 1932 udførte hun relieffet (bronze) *De kloge Jomfruer*, et motiv som er hentet fra Matth. 25 og hænger over døren til Kvinderegensen. Frans Schwarz' legat muliggjorde en kunstnerisk dekoration af festsalen, og efter en bunden konkurrence blev arbejdet overdraget til Olivia Holm Møller, som i 1935 malede en serie landskabsmalerier til festsalen.

Flere af de første beboere, skriver i festskriftet, at de hverken var begejstret for jomfruerne og de vittigheder, som dette affødte eller for navnet Kvinderegensen. De brød sig ikke om ordet kvinde. OHMs biograf Lis Bruselius skriver i 2001 Holm Møller, at hendes kunst endnu ikke havde fået den plads i kunsthistorien, som den fortjente, men det er måske ved at ændre sig nu. I 2015 og 2017 har der været afholdt udstillinger med hendes værker. I 2015 afholdt Holstebro Museum en udstilling med hendes malerier: *Olivias Verden* og i 2017 afholdtes en udstilling: *Olivia Holm-Møller* på Baunehøj Mølle, Grenaa. En større samling af hendes malerier findes på Holstebro Museum. Kunstforeningen Gl Strand afholdt i 2021 udstillingen *Gnist. J.F. Willumsen/Olivia Holm-Møller/Ager Jorn*. Der blev i den anledning udgivet et katalog med samme navn. Olivia Holm-Møllers arbejder vakte stor begejstring blandt anmelderne.

I Jytte Borbergs roman *Sjælen er gul* fra 1981 (genudgivet 2016) bliver et højskolekursus med kunstneren Olivia Holm Møller i centrum et vendepunkt i en kvindes liv. Olivia optræder som meget gammel i den unge kvindes fantasi:

”Olivia fortalte mig en dag, at hun skulle lave en udsmykning til Kvinderegensen og først fik den ide, at det skulle være kendte kvinder som Madame Curie, Anne Marie Carl Nielsen og flere, men så ville hun alligevel ikke løse opgaven på den måde, for hvorfor fremhæve de i forvejen berømte? Hun ville male den anonyme kvinde og alt det, kvinder har at slås med og for, og så kom hun med et forslag om vrede, stolte fugle, en fugleflok, men det blev forkastet, og så blev det landskaber, der ikke var særligt gode, velsagtens fordi hun havde bøjet sig. Det pinte hende”.

I forbindelse med en udstilling på Holstebro Kunstmuseum 2022-2023 udkom Lennart Gottlieb: Olivia Holm-Møller-raderinger og kunstnerliv.

De kloge jomfruer ([Amager Vold 003.jpg \(324x243\) \(koes.dk\)](#))

[Kunstindeks Danmark & Weilbachs kunstnerleksikon \(kulturarv.dk\)](#)

[Olivia Holm-Møller | lex.dk – Dansk Biografisk Leksikon https://biografiskleksikon.lex.dk/Olivia_Holm-M%C3%B8ller](https://biografiskleksikon.lex.dk/Olivia_Holm-M%C3%B8ller)

Lis Bruselius: Olivia Holm-Møller. [Dansk Kvindebiografisk Leksikon - Olivia Holm-Møller \(kvinfo.dk\)](#)

[Olivia Holm-Møller \(holstebro-kunstmuseum.dk\)](#)

[Layout 1 \(grenaakunstogmusik.dk\)](#) (PJECE OM Udstillingen)

[Olivia Holm-Møller – Kunstudstilling i Baunhøj Mølle – Grenaa Kunst & Musikforening \(grenaakunstogmusik.dk\)](#)

[GL STRAND » Gnist](#)

Elisabeth Neckelmann (1884-1956), maler

EN voksede op i Faaborg og havde kontakt til fynbomalerne, som har inspireret hende i hendes arbejde. Hun blev anerkendt blandt kvinderne i det danske kunstliv og engagerede sig i de kvindelige kunstneres kamp for at blive ligestillet med de mandlige. I 1924 blev EN den femte formand for Kvindelige kunstneres Samfund (indtil 1954). I 1935 skænkede EN 10 malerier til Kvindernes Bygning.

I 1943 malede hun et bestillingsportræt af dronning Alexandrine, som hænger i Kvinderegensens bibliotek. EN kendte dronningen fra Charlottenborg-udstillingerne, hvor hun flere gange havde vist hende rundt. Dronningen sad model i hendes lejlighed. EN valgte at gengive dronningen siddende med en blomst i hånden.

Lisbet A. Lund: Elisabeth Neckelmann. [Dansk Kvindebiografisk Leksikon - Elisabeth Neckelmann \(kvinfo.dk\)](#)

[Kunstindeks Danmark & Weilbachs kunstnerleksikon \(kulturarv.dk\)](#)

[Elisabeth Neckelmann | lex.dk – Dansk Biografisk Leksikon](#)

[Kvindernes Bygning - Wikipedia, den frie encyklopædi](#)

Læs mere om EN i Anette Wolthers: *Kvindelige kunstnere i Odsherred gennem 100 år*. Udgivet af Odsherreds Kunstmuseum og Malergårdens Venner, Museum Vestsjælland 2020.

Elisabeth Hude (1894-1976), litteraturhistoriker, viceefor

Allerede før indflytningen i 1932 havde man ansat cand. mag. Elisabeth Hude som daglig leder og administrator med bolig på kollegiet. Det var hun indtil sin død i 1976. Hun var niece til historikeren Anna Hude, der, som den første kvinde, skrev en doktordisputats i 1891.

EH blev cand.mag. i 1918 i engelsk, tysk og fransk. Hun var i mange år medarbejder ved *Ordbog over det danske Sprog*.

Litteraten Lise Busk-Jensen, som har biograferet hende i *Dansk Kvindebiografisk Leksikon*, kalder hende vores første professionelle kvindelitteraturforsker. Hun skrev bl.a. om kvindeskikkelser som Thomasine Gyllembourg og Johanne Luise Heiberg. I 1958 udgav hun en bog om Henriette Hauchs brevveksling med H.C. Andersen. Hendes indsats for at beskrive kvindelige forfatteres liv og kulturelle betydning karakteriseres som et pionerarbejde.

I perioden 1940-58 var EH formand for foreningen Kvindelige Akademikere. Det var hende, der i 1952 opfordrede gymnasirektor Vibeke Bjernum (som havde boet på Kvinderegensen) til at organisere erhvervsvejledning for gymnasiepigler, således at de kunne få kontakt med en kvindelig akademiker og en studerende fra Kvinderegensen. Det blev starten på indførelse af erhvervsorientering og studieteknik i gymnasiet med Bjernum, der blev rektor, som primus motor.

I 1964, da hun fyldte 60 år, blev der udgivet et festskrift: *Festskrift til Elisabeth Hude*. Originalen findes i arkiv, men der findes en kopi på Det kongelige Bibliotek.

[Elisabeth Hude | lex.dk – Dansk Biografisk Leksikon](#)

Lise Busk-Jensen: Elisabeth Hude. [Dansk Kvindebiografisk Leksikon - Elisabeth Hude \(kvinfol.dk\)](#)

Elisabeth Hudes privatarkiv RA. Kvindehistorisk Samling. Levnedberetning i Ordenskapitlet.

Valfrid Palmgren Munch-Petersen (1877-1967), universitetslektor, ordbogsredaktør

VPM havde i Sverige gået i en fællesskole for piger og drenge. Hendes far Karl Edvard Palmgren, som var før sin tid med sin progressive indstilling til kvindesagen, så behovet for en fornyelse af undervisningssektoren. Han gik ind for samundervisning og grundlagde i 1876 en skole, som Valfrid begyndte på i 1883.

VPM disputerede i romanske sprog ved Uppsala Universitet i 1905. Hun konstaterede, at hun på grund af det herskende kvindesyn ikke havde en fremtid inden for universitetets mure og valgte i første omgang at gå biblioteksvejen, men i 1910 blev hun som den første kvinde indvalgt i Stockholms borgerrepræsentation. Hun havde således allerede haft en karriere i Sverige, da hun i 1911 bosatte sig i København på grund af giftermål.

Hendes betydning for det svenske biblioteksvæsen var baggrunden for, at der i 2015 udkom en biografi om hende i anledning af det svenske bibliotekarforbunds 100-års jubilæum. VPM bidrog til foreningens etablering, som der står i forordet. I bogen skildres også hendes tid på Kvinderegensen. Hun blev æresmedlem af foreningen i 1950 og karakteriseres som en af de mest betydningsfulde personer i svensk bibliotekshistorie.

VPM formulerede den retning og de konkrete forslag, som var bestemmende for folkebibliotekernes udvikling, og hun startede Stockholms børne- og ungdomsbibliotek i 1911. Hun nåede at aflevere en betænkning om biblioteksvæsenet i Sverige kort efter, at hun var rejst til Danmark. I Danmark bevarede hun tilknytningen til folkebibliotekssagen som medlem af bestyrelsen for Københavns Kommunes Biblioteker 1918-36.

VPM blev den første kvinde, som blev ansat på Københavns Universitet i 1916 i en stilling uden løn! Hun blev også hurtigt engageret i svenskundervisningen. Svensk var i 1913 blevet obligatorisk i den danske skole, og hun startede med at forelæse i svensk sprog og litteratur på Danmarks Lærerhøjskole, hvor hun overtog Ida Falbe-Hansens undervisning, da denne blev syg. Derefter vendte hun sig mod universitetet. Hun kontaktede professor Verner Dahlerup, som var professor i nordiske sprog og dermed ansvarlig for undervisningen i svensk, og tilbød at undervise i svensk sprog og litteratur på ulønnet basis. Den første forelæsning om forfatteren Per Hallströms digtning holdt hun for 13 studerende den 4. april 1916. Den 18. april 1918 fik hun ansættelse som lektor i

svensk med en månedsløn på 200 kroner.

Universitetet ønskede at beholde hende i en fast stilling. Kvinder kunne imidlertid først ansættes som embedsmænd i det offentlige i 1921. Derfor blev hun ansat i et personligt lektorat vedtaget af Folketinget, som tilmed udtrykte taknemmelighed over, at hun ville påtage sig opgaven. På den måde blev den første kvinde ved Frue Plads en svensker. Hun underviste på Københavns Universitet fra 1916 til 1949. Fra 1914 til 1959 desuden på Danmarks Lærerhøjskole.

VPM kom ind i det første eforat og bidrog til, at Kvinderegensen blev et af de frieste af samtlige kollegier på den tid. Da der skulle fastsættes ordensregler for kollegiet, foreslog Eli Møller støttet af professor Bloch, at mandlige gæster skulle gå om aftenen inden kl. 22. Men VPM fik vendt stemningen ved at sige: ”Eli Møller og professor Bloch, De er jo begge læger, og De kan jo ikke være uvidende om at det, som De frygter også kan ske før kl. 10”. Så der kom ingen regler.

VPP var tilknyttet Kvinderegensen i 25 år og trådte tilbage som 80-årig i 1957. Hun skulle have sagt, at hvervet, som leder af Kvinderegensen, stod hendes hjerte nærmest. Valfrid kom til alle fester og huskes for sine taler.

VPM udgav en række leksika, grammatikker og ordbøger inden for svensk-dansk. Sammen med Ellen Hartmann skabte hun den store *Svensk-Dansk Ordbog* (1954), som i 1998 kom i 3. Udg. 8. Oplag. Hendes indsats har således først og fremmest været at formidle svensk sprog og litteratur til danskerne. Hun afholdt også svenskundervisning i Danmarks Radio i perioden 1926-1954. VPM blev ”svenskhetens företrädare” i Danmark.

VPM gik under krigen lige til grænsen i sine radioprogrammer og kom i tyskernes søgelys. Hun måtte derfor gå under jorden og blev i september 1944 indskrevet som fru Poulsen på Bispebjerg Hospital. Flere af kvinderegensianerne var aktive i modstandskampen, men det blev der af gode grunde ikke talt om.

VPM var også kvindepolitisk aktiv. I 1911 var hun med til at arrangere en international stemmeretskonference i Stockholm, hvor mange danske kvindeaktivister deltog. Hun var i Danmark med i Landsforeningen for kvinders politiske stemmeret, og i 1914 blev hun valgt ind i Dansk Kvindesamfunds bestyrelse, hvor hun sad, da stemmeretten blev fejret. Så hun må have været med i optogets fortrop i 1915.

I 1923, da der på Københavns Universitet blev afholdt en række ”akademisk-sociale foredrag”, holdt VPM foredraget: ”Kvinden som Akademiker”. Hun gav her udtryk for, at der i Danmark herskede en del animositet imod unge kvinders valg af akademisk vej både fra de huslige erhverv og fra en række læger og sociologer, som mente, at det var unødvendigt, nærmest skadeligt, at kvinder fik en uddannelse. Hendes holdning var, at kvinder kunne og skulle bidrage med noget særligt. Hun refereres i *Kvinden og Samfundet* (nr. 5 1923) for at have sagt, at kvinder ”... skal tilføre det Fag, de vælger, *Moderlighed*, det som ingen Mand kan yde. Den mandlige Akademiker er Ekspert i Regler, Paragrafer, Teknik, - Kvinderne maa tilføre en speciel Menneskeopfattelse”.

VPM havde gået i fællesskole for drenge og piger og mente, at kvinder skulle have lige rettigheder, men fastholdt som her særartsargumenter.

VPM var mor til Gustaf Munch-Petersen, forfatter og tidlig modernist, som døde i Den spanske Borgerkrig.

Lena Lundgren, Myrstener, Mats & Wallin, Kerstin E.: *Böcker, bibliotek, bildning: Valfrid Palmgren Munch-Petersens liv och verk, Stockholmia*, Stockholm 2015.

[Valfrid Palmgren Munch-Petersen | lex.dk – Dansk Biografisk Leksikon](#)

Inge Lise Pedersen: Valfrid Palmgren Munch-Petersen. [Dansk Kvindebiografisk Leksikon - Valfrid Palmgren Munch-Petersen \(kvinfol.dk\)](#)

[skbl.se - Alfild Valfrid Matilda Palmgren Munch-Petersen](#) (Svensk kvinnobiografisk lexikon)

Stine Nicklasson: *Kvinnors väg till fullvärdigt medborgerskab. Pionjärer för moderat politik*. Stockholm: Carlsson Bokförlag, 1997.

Valfrid Palmgren Munch-Petersen: Kvinden som akademiker, *Kvinden og Samfundet* nr. 5 1923.

Bente Rosenbeck: Om at etablere og bryde grænser i academia. *Kønsgrænser. Gränsløs* Nr.6 2016. Centrum for Öresundsstudier [Visar Nr 6 \(2016\): Kønsgrænser \(lu.se\)](#)

Arkiv: Valfrid Palmgren Munch-Petersen. Privatarkiv i Kungliga Biblioteket, Stockholm.

Det kongelige Bibliotek. Håndskriftsamlingen.

Mal.: Chr. F. Beck på Kvinderegensen.

Eli Fischer-Jørgensen (1911- 2010), fonetiker

EFJ tog i 1929 nysproglig studentereksamen fra Svendborg Statsgymnasium og blev cand. mag. i tysk og fransk fra Københavns Universitet i 1936.

Hun har især bidraget til fonetik og almen lingvistik og blev i 1939 ansat ved Københavns Universitet som lærer i fonetik. I 1948 skrev hun en lærebog i almen fonetik.

Under krigen var hun medlem af modstandsbevægelsen. EFJ bidrog til Carsten Høegs og studenternes efterretningstjenestes arbejde med interneringskartoteket. Dansk Frihedsråd nedsatte i 1944 en gruppe til registrering af stikkere og kollaboratører med henblik på at forberede retsopgøret efter krigen for at undgå et blodigt opgør ved befrielsen. Frihedsrådet ønskede et kartotek over personer som modstandsbevægelsen frygtede ville tjene tyske interesser under en allieret invasion eller som ville stå i akut fare for at blive ofre for lynchjustits. EFJ gav senere udtryk for, at hun var skuffet over den form, som retsopgøret fik. Det burde være gået mere retfærdigt for sig efter hendes mening.

Fra 1960'erne og fremefter blev hun en af de mest kendte og anerkendte danske sprogforskere. EFJ opbyggede Institut for Fonetik og i 1966 tiltrådte hun et ekstraordinært professorat i fonetik. Institut for Fonetik fik en stærk placering i det internationale fonetiske forskningsmiljø.

I 1968 blev hun og medicinaldirektør Esther Ammundsen de første kvinder i forskningsrådene. EFJ kom ind i Statens humanistiske Forskningsråd, som hun var medlem af indtil 1974. I 1968 blev hun indvalgt i Videnskabernes Selskab som det første indenlandske kvindelige medlem nogensinde. I 1995 blev EFJ indvalgt i The British Academy. EFJ har udforsket et bredt spektrum af fonetiske problemstillinger og har en omfattende videnskabelig produktion.

EFJ boede fra 1933 til sin afsluttende eksamen som cand.mag. i 1936 på Kvinderegensen. Hun blev medlem af selvstyret og senere i mange år af eforatet. I perioden 1957-74 var hun efor.

EFJ har bidraget både til jubilæumsskriftet fra 1937 og 1992. Gunver Skytte har skrevet en biografi om EFJ.

Hans Bastbøll: Eli Fischer-Jørgensen. [Dansk Kvindebiografisk Leksikon - Eli Fischer-Jørgensen - Dansk Kvindebiografisk Leksikon \(kvinfo.dk\)](#)

Gunver Skytte: *Eli – 99 års opdagelsesrejse gennem livet. En biografi om sprogforskeren Eli Fischer-Jørgensen (1911-2010)*. Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, 2016. Bogen kan downloades her <http://publ.royalacademy.dk/books/680/4894?lang=da>

Viggo Bank Jensen and Giuseppe D'Ottavi: *From the early years of Phonology. The Roman Jakobson – Eli Fischer-Jørgensen correspondence (1949-1982)*. Scientia Danica. Series H, Humanistica, 8 vol. 20. Det kongelige videnskabernes selskab 2020. https://www.royalacademy.dk/en/Publikationer/Scientia-Danica/Series-H8/H8_20-From-the-early-years-of-Phonology

Eli Fischer Jørgensen og Jens Ege: *Interneringskatoteket. Om Carsten Høeg og hans gruppe under besættelsen*. København: Museum Tusulanum 2005.

Nina Grønnum, Frans Gregersen, Hans Basbøll: Eli Fischer-Jørgensen 1911-2010. [Eli Fischer-Jørgensen 1911-2010 - PubMed \(nih.gov\)](#)

Tove Birkelund (1928-1986), geolog

TB blev cand.mag. med geologi som hovedfag. Hun modtog universitetets guldmedalje i 1958. Doktorafhandlingen fra 1965 havde Grønlands fossile blæksprutter som sit emne. 1966 blev hun professor i historisk geologi ved Københavns Geologiske Institut og Museum.

1971 blev TB sammen med kemikeren Bodil Jerslev Lund indvalgt i Videnskabernes Selskab. Hun blev den første kvinde i Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd, hvor hun var medlem 1970-79. Hun var fra 1978 til sin død medlem af Carlsbergfondets direktion, 1981-84 var hun formand for Planlægningsrådet for Forskningen, oprettet i 1972 som rådgivende organ for regering og Folketing.

TB havde boet på Kvinderegensen og kom 1972 ind i eforatet, hvor hun sammen med Mogens Boserup, nationaløkonom og medlem af eforatet, spillede en central rolle for kollegiets økonomiske redning. Statstilskuddet var bortfaldet i 1971 og kollegiet var blevet forgældet. I denne periode blev Kvinderegensen desuden moderniseret. TB var efor frem til 1982. Samme år kom universitetslektorerne cand.med. Karin Nilausen og cand.mag. Inge Lise Pedersen ind i eforatet.

[denstoredanske.dk | lex.dk – Om lex.dk](#)

Henning Sørensen: Tove Birkelund. [Dansk Kvindebiografisk Leksikon - Tove Birkelund \(kvinfo.dk\)](#)

Walter Kegel Christensen, Finn Surlyk, Henning Sørensen: Tove Birkelund 28.november 1928-24. juni 1986. *Dansk Geologisk Forenings Årsskrift 1986*, p.83-91. [Dansk Geologisk Forening Årsskrift 1986, p. 83-91 \(2dgf.dk\)](#)

Det kongelige videnskabernes selskab. [O_1986_03_00_1987_5171.pdf \(royalacademy.dk\)](#)

Karin Nilausen (1928-2021), cand. med.

Karin Nilausen blev cand.med. i 1958. Hun boede på kollegiet i midten af 1950'erne og fik universitetets guldmedalje 1956. Hun deltog i det initiativ, som var rettet mod erhvervsvejledning for gymnasiepiger, som Elisabeth Hude støttede.. KN var, som mange andre alumner på Kvinderegensen, aktiv i Kvindelige Akademikere.

Umiddelbart efter, at hun var blevet færdig som læge, arbejdede hun og hendes mand nogle år i New York. Da hun kom hjem i 1963, fik hun ansættelse som adjunkt og blev senere lektor (fra 1972) på Medicinsk-anatomisk Institut på KU, hvorfra hun gik på pension i 1998.

KN blev medlem af eforatet i 1982 og påtog sig umiddelbart posten som efor, hvilket hun var i perioden 1982-89.

Inger Dübeck (1933-), jurist

ID blev cand.jur. fra Københavns Universitet. Hun blev kandidatstipendiat ved universitetet i 1971, seniorstipendiat i 1974, lektor i retshistorie ved Retsvidenskabeligt Institut 1977 og docent samme sted 1989. 1991 blev hun ansat som professor i person-, familie- og arveret ved Århus Universitet. Det betød, at hun forlod eforatet.

Hun var den første kvinde, som erhvervede den juridiske doktorgrad ved et dansk universitet i 1978, efter at Agnete Weis Bentzon i 1969 var blevet dr.jur. ved Oslo Universitet. ID's disputats *Købekoner og konkurrence* var et studie af myndigheds- og erhvervsrettens udvikling med henblik på kvinders historiske retsstilling. ID var medlem af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd 1979-83.

I 1975 var hun sammen med juristkollegerne Jytte Lindegård og Ruth Nielsen medforfatter til festskriftet *Jura og kvinder*. I 2003 udkom *Kvinder, familie og formue. Studier i dansk og europæisk retshistorie*. ID var medlem af eforatet for Kvinderegensen 1985-91 og efor 1989-91.

Linda Nielsen: Inger Dübeck. [Dansk Kvindebiografisk Leksikon - Inger Dübeck \(kvinfo.dk\)](http://www.kvinfo.dk)

<https://www.kvinfo.dk/side/383/action/2/vis/65/>

Inge Lise Pedersen (1939-), cand.mag

IP læste dansk og kristendomskundskab ved Københavns Universitet og blev cand.mag. i 1969. Hun blev kort tid efter ansat som lektor på Dansk Dialektforskning, hvor man på det tidspunkt var optaget af at udgive Ømålsordbogen. Fra midten af 1970'erne blev hun optaget af den internationale sociolingvistik. Sociolingvistikken er en moderne form for dialektforskning, hvor folks sociale baggrund tillægges betydning for sproget. 1986-91 ledede hun sammen med professor Frans Gregersen projekt bysociolingvistik om talesprog i København, hvilket førte til udgivelsen af *The Copenhagen Study in Urban Sociolinguistics* i 1991. IP har også arbejdet med sprog og køn. IP har været hovedkraften i den fornyelse af dansk dialektologi som består i at kombinere sociolingvistiske og sproghistoriske synspunkter på et dialektmateriale. Ved hendes 70-årsdag udkom to festskrifter, hvoraf det ene *Fra folkemål til multietnolekt – og 23 andre artikler inden for nordisk dialektologi, sociolingvistik og sproghistorie* (Novus 2009) dokumenterer hendes indsats gennem hendes væsentligste artikler.

IP var medlem af Kvinderegensens eforat fra 1982-2008 og efor 1992-2008.

Sammen med Birgitte Regenbergs redigerede hun i 1992 jubilæumsskriftet *Kvinderegensen gennem 60 år*. IP har også været aktiv inden for kirkepolitik

Inge Lise Pedersen: Omkring Kvinderegensens grundlæggelse. I: Marianne Alenius, Nanna Damsholt og Bente Rosenbeck (red.): *Clios døtre gennem hundrede år. I anledning af historikeren Anna Hudes disputats*. København: Museum Tusulanums Forlag, 1994 (findes på QRs hjemmeside).

Frans Gregersen: Inge Lise Pedersen. [Dansk Kvindebiografisk Leksikon - Inge Lise Pedersen \(kvinfo.dk\)](http://www.kvinfo.dk)

2008-2018

I en ti-årig periode var der stor udskiftning af eforer.

Eforer:

Anders Rørbæk Døssing, lektor ved Kemisk Institut, efor 2008-2011.

Birgitte Regenbergs, lektor ved Biologisk Institut, efor 2011-2012.

Holger Juul, lektor ved Nordiske Studier og Sprogvidenskab, tilknyttet Center for læseforskning, efor 2012-2013.

Bente Rosenbeck, professor i kønsstudier ved Nordiske Studier og Sprogvidenskab, efor 2014-2018.

Thomas Heine Nielsen, lektor ved Saxo Institutet, efor 2018-

Forskellige initiativer:

I 2013 blev der i forbindelse med en fundatsændring indført, at der kunne vælges bestyrelsesmedlemmer, som ikke var ansat ved Københavns Universitet, fx tidligere alumner. Det gjorde det lettere at rekruttere til bestyrelsen. I 2018 kom der en tilføjelse om, hvad der skulle ske ved kollegiets ophør. Dette kræver 3/4 majoritet i bestyrelsen.

Der er blevet udarbejdet forretningsorden, skema for god fondsledelse, samt en privatlivspolitik.

Siden 2015 udgives der hvert år en årsberetning. [Dokumenter \(qr.dk\)](#)

Renovering

Den vigtigste begivenhed i denne periode var renovering af Kvinderegensen.

Kvinderegensen modtog i 2008 en arv på ca. 3.000.000 kr. fra Birte Jacobsen, som boede på Kvinderegensen 1943-1948. Det muliggjorde påbegyndelsen af et større byggeprojekt.

1.fase af renovering, 2009

Renovering af tag, murværk samt udvendigt malerarbejde. Derudover blev 70 % af alle vinduer fornyede.

Byggesum: 4.200.000 kr.

Byggeudvalg:

Birgitte Regenbergs fra eforatet

Tonny Poulsen, portner

Arkitekt Jens Høegh

Arbejdet blev afsluttet i december 2009.

2.fase af renovering, 2011-2012

Nye køkkener og indvendig renovering af altaner og en omfattende renovering af kælderen efter vandskade (herunder ny kloakering, lyskasser og fornyelse af musikrum). Renovering af udendørsareal (nordterrasse og kældervinduer).

Byggesum: 8.900.000 kr.

Byggeudvalg:

Birgitte Regenbergs fra eforatet

Beboerne: Henriette Bagger, Rune Thomsen og Kristian Reveles Jensen

Tonny Poulsen, portner

Arkitekt: Beatrix Wuttke fra Wuttke og Ringhof

Advokatbistand i forbindelse med fundraising: Morten Riise-Knudsen

Derudover deltog Bente Rosenbeck fra eforatet i den afsluttende fase

Efter afslutningen modtog Kvinderegensen et mindre fondsbeløb, som i 2013 muliggjorde renovering af gangareal og trapperum, vedligeholdelse af brandsikring, renovering af garagebygningen og udendørsarealer (delvis).

3.fase af renovering, 2014-2018

Udarbejdelse af projekt og fundraising blev varetaget af byggeudvalget. Selve renoveringen gik i gang i 2017.

Udskiftning af tag og nye badeværelser. Desuden renovering af vinduer og altandøre, omfangsdræn, bedre belysning, skadestofsanering og renovering af loftet.

Efter den egentlige afslutning i 2018 blev altandørene gennemrenoveret, der kom nye branddøre og bedre adgang til loftet i 2019.

Byggesum: 11.500.000 kr.

Byggeudvalg:

Bente Rosenbeck og Jørn Wulff Hege fra eforatet

Beboere: Henriette Bagger, Kristian Reveles Jensen, Søren Staarup Jensen, Christian Rosiek og Morten Lundorff

Portnere: Tonny Poulsen frem til 2016. Derefter deltog Carsten Sørensen.

Undervejs har endnu flere af beboerne bidraget

Beatrix Wuttke har været tilknyttet som arkitekt siden 2011. Der er afholdt 45 møder i byggeudvalget.

Sonning Fonden bevilgede 100.000 kr. til et haveprojekt. "Haveformynderiet" blev ledet af Mathies Nissen Andersen. Projektet involverede mange af beboerne.

Processen er dokumenteret og findes i internt arkiv. Her findes også en oversigt over samtlige af byggeudvalgets og haveudvalgets medlemmer.

Finansiering af renovering

Følgende fonde har bidraget:

A.P. Møller Fond: 4.000.000 kr. (2017) og 4.700.000 kr. (2012)

Augustinus Fonden: 1.000.000 kr. (2017) og 750.000 kr. (2011)

Knud Højgaard's Fond: 1.000.000 kr. (2017) og 500.000 kr. (2011)

Frans Hoffmans fond 500.000 kr. (2016)

Sonning Fonden 100.000 kr. (2012). I 2016 bevilling til haveprojektet: 100.000 kr.

Louis-Hansen Fonden: 2.000.000 kr. (2017)

Desuden er byggeriet finansieret gennem vedligeholdelseskontoen, huslejestigninger, tipsmidler arven efter Birthe Jacobsen og Fru Hudes og Fru Dalhoffs arv.

Der kan henvises til følgende dokumenter:

Projektbeskrivelse. Renovering af kvinderegensen 2012. Er efterfølgende blevet revideret flere gange.

Tilstandsvurdering – Plan for drift- og vedligehold 2015. Revideret efterfølgende.

Kort beskrivelse af byggeprojekt på Kvinderegensen.

Renovering af Kvinderegensen. Kort rapport udarbejdet af Bente Rosenbeck i samarbejde med byggeudvalget, september 2018.

Oversigt over Kvinderegensens arkivmateriale.

Bilag 1. Arkivmateriale beliggende på selve Kvinderegensen.

Bilag 2. Oversigt over Kvinderegensens arkivmateriale på Rigsarkivet.

Materiale i øvrigt:

Fundats for kvinderegensen. Original fra 1932 og den seneste fra 2018 (findes på QR's hjemmeside).

Selvstyre

Den daglige ledelse tager selvstyret sig af. [Om Kvinderegensen \(qr.dk\)](#)

Medhjælp

Portner: Otto Petersen; Tony Poulsen 1994-2016, Carsten Sørensen 2016. Annemarie Poulsen har været ansat som rengøringshjælp 2002-2023.

Administrator for Kvinderegensen er Postfunktionærernes Andels-Boligforening.

Alumneforening

Der har tidligere eksisteret en alumneforening: Kvinderegensianersamfundet (Supplement til jubilæumsskriftet 1957. Maj 1962).

2011 blev der oprettet en ny alumneforening. [Kvinderegensens Alumneforening \(qr.dk\)](#)